

ימי עיון בתנ"ך תשפ"א

לעלוי נשמת הרב אהרן משה בן יקותיאל יהודה

שם השיעור: היכן נמצא ארון הברית? בין המקרא לחז"ל

שם המרצה: תמיר גרנות

משנה מסכת יומא פרק ה

משנה א הוציאו לו את הכף ואת המחטה וחפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף... היה מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכת המבדילות בין הקדש ובין קדש הקדשים וביניהן אמה ר' יוסי אומר לא היתה שם אלא פרוכת אחת בלבד... מהלך ביניהן עד שמגיע לצפון הגיע לצפון הופך פניו לדרום מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון הגיע לארון ונתן את המחטה בין שני הבדים צבר את הקטורת על גבי גחלים ונתמלא כל הבית כולו עשן...
משנה ב: משניטל הארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתיה היתה נקראת גבוהה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נותן:

משנה מסכת שקלים פרק ו

משנה א שלשה עשר שופרות שלשה עשר שולחנות שלש עשרה השתחויות היו במקדש של בית רבן גמליאל ושל בית רבי חנניה סגן הכהנים היו משתחוין ארבע עשרה והיכן היתה יתרה כנגד דיר העצים שכן מסורת בידם מאבותיהם ששם הארון נגנז:

משנה ב מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה הרצפה שהיא משונה מחברותיה בא ואמר לחברו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם הארון נגנז:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף נג עמוד ב

משנגנז לא קתני, אלא משניטל. תנן כמאן דאמר ארון גלה לבבל. דתניא, רבי אליעזר אומר: ארון גלה לבבל, שנאמר ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויבאהו בבבלה עם כלי חמדת בית ה'. רבי שמעון בן יוחאי אומר: ארון גלה לבבל, שנאמר לא יותר דבר אמר ה' - אלו עשרת הדברות שבו. רבי יהודה (בן לקיש) אומר: ארון במקומו נגנז, שנאמר ויראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה. ופליגא דעולא, דאמר עולא: שאל רבי מתיא בן חרש את רבי שמעון בן יוחאי ברומי: וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעם ראשונה ושניה ארון גלה לבבל, ראשונה - הא דאמרן ויבאהו בבבלה עם כלי חמדת בית ה', שניה מאי היא? דכתיב - ויצא מבת ציון כל הדרה. מאי כל הדרה - חדרה. אתה מאי אתה אומר? - אמר לו: שאני אומר ארון במקומו נגנז, שנאמר ויראנו הבדים וגו'. אמר ליה רבה לעולא: מאי משמע? - דכתיב ויהיו שם עד היום הזה. וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא? - והכתיב ואת היבוסים ישב ירושלים לא הורישו בני בנימין וישב היבוסים את בני בנימין בירושלים עד היום הזה, הכי נמי דלא גלו?... תיובתא.

אמר רב נחמן, תנא: וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנוז. אמר רב נחמן בר יצחק, אף אנן נמי תנינא: מעשה בכהן אחד... מאי הוה עביד? אמר רבי חלבו: מתעסק בקרדומו היה. תנא דבי רבי ישמעאל: שני כהנים בעלי מומין היו מתליעין בעצים, ונשמטה קרדומו של אחד מהם ונפלה שם, ויצתה אש ואכלתו.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שקלים פרק ו הלכה א

תני בשם ר"א הארון גלה עמהן לבבל מ"ט [מלכים ב כ יז] לא יותר דבר אמר ה' אין דבר אלא שהדיברות לתוכו וכן הוא אומר [דברי הימים ב לו י] ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויבאהו בבבלה עם כלי חמדת בית ה' איזהו כלי חמדת בית ה' זה הארון (תני ר"י בר אילעי) רבי שמעון בן לקיש אומר במקומו היה הארון נגנז הדא הוא דכתיב [מלכים א ח ח] ויראנו הבדים ויראו ראשי הבדים אל הקדש אל פני הדביר ולא יראו החוצה כתיב ויראו ואת אמרת ולא יראו אלא נראין ולא נראין בולטין ויוצאין כשני דדי האשה ורבנן אמרין בלישכת דיר העצים היה הארון גנוז מעשה בכהן אחד בעל מום שהיה עומד ומפצל עצים בלשכת דיר העצים וראה את הרצפה שהיא משתנה מחברותיה בא ואמר לחבירו בא וראה את הרצפה הזאת שהיא משתנה מחברותיה לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם הארון גנוז: תני (משום) רבי הושעיא הקיש עליה בקורנס ויצאת אש ושרפתו....

מי גנזו יאשיהו גנוזו כיון שראה שכתוב [דברים כח לו] יולך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבותיך עמד וגנוזו הדא הוא דכתיב [דברי הימים ב לה ג] ויאמר ללויים המבינים ולכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף אמר להם אם גולה הוא עמכם לבבל אין אתם מחזירין אותו עוד למקומו אלא [דברי הימים ב לה ג] עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל.